TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2008. gada 9. decembrī *

Lieta C-121/07

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 228. pantam, ko 2007. gada 28. februārī cēla

Eiropas Kopienu Komisija, ko pārstāv B. Stromskis [*B. Stromsky*] un K. Dzadra [*C. Zadra*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Francijas Republiku, ko pārstāv E. Beljāra [*E. Belliard*] un S. Gasrī [*S. Gasri*], kā arī Ž. de Bergess [*G. de Bergues*], pārstāvji,

atbildētāja,

ko atbalsta

Čehijas Republika, ko sākotnēji pārstāvēja T. Bočeks [*T. Boček*], pēc tam M. Smoleks [*M. Smolek*], pārstāvji,

persona, kas iestājusies lietā.

* Tiesvedības valoda — franču.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], A. Ross [*A. Rosas*], K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], A. O'Kīfs [*A. Ó Caoimh*], Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*] un T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], tiesneši K. Šīmans [*K. Schiemann*] (referents), P. Kūris [*P. Kūris*], E. Juhāss [*E. Juhász*], Dž. Arestis [*G. Arestis*], L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] un P. Linda [*P. Lindh*],

ģenerāladvokāts J. Mazaks [*J. Mazák*],
sekretārs M. A. Godisārs [*M.-A. Gaudissart*], nodaļas vadītājs,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2008. gada 12. marta tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2008. gada 5. jūnija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar savu prasību Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesu:

— atzīt, ka, neveicot visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu 2004. gada 15. jūlija spriedumu lietā C-419/03 Komisija/Francija par tādu Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 12. marta Direktīvas 2001/18/EK par ģenētiski modificētu organismu apzinātu izplatīšanu vidē un Padomes Direktīvas 90/220/EEK atcelšanu (OV L 106, 1. lpp.) noteikumu netransponēšanu savās tiesībās, kuri atšķiras vai pārsniedz Padomes 1990. gada 23. aprīļa Direktīvas 90/220/EEK par ģenētiski modificētu organismu apzinātu izplatīšanu vidē (OV L 117, 15. lpp.) noteikumus, Francijas Republika nav izpildījusi EKL 228. panta 1. punktā paredzētos pienākumus;

— piespriest Francijas Republikai samaksāt Komisijai kavējuma naudu EUR 366 744 apmērā, ieskaitot to kontā "Eiropas Kopienu pašu resursi", par katru nokavēto dienu iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Francija izpildē, sākot no šī sprieduma pasludināšanas dienas līdz pilnīgai minētā sprieduma lietā Komisija/Francija izpildei;

— piespriest Francijas Republikai samaksāt Komisijai naudas sodu EUR 43 660 apmērā, ieskaitot to kontā "Eiropas Kopienu pašu resursi", par katru nokavēto dienu iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Francija izpildē, sākot no dienas, kad minētais spriedums tika pasludināts līdz dienai:

— kad pilnībā tiek izpildīts šis iepriekš minētais spriedums, ja tas notiek pirms sprieduma šobrīd izskatāmajā lietā pasludināšanas;

— kad tiek pasludināts spriedums šobrīd izskatāmajā lietā, ja šajā dienā pilnībā nebija izpildīts iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Francija;

— piespriest Francijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Atbilstošās tiesību normas

2 Direktīva 2001/18 tika pieņemta, pamatojoties uz EKL 95. pantu. Saskaņā ar tās 1. pantu tās mērķis ir tuvināt dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus, lai aizsargātu cilvēku veselību un vidi, pirmkārt, apzināti izplatot vidē ģenētiski modificētus organismus (turpmāk tekstā — "ĢMO") tādos nolūkos, kas nav laišana tirgū Eiropas Kopienā, un, otrkārt, laižot tirgū Kopienā produktus, kas satur ĢMO vai sastāv no tiem.

3 Saskaņā ar minētās direktīvas 34. panta 1. punktu dalībvalstīs stājas spēkā normatīvi un administratīvi akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības līdz 2002. gada 17. oktobrim.

4 Direktīvas 2001/18 36. pantā ir noteikts:

"1. Direktīvu 90/220/EEK atceļ 2002. gada 17. oktobrī.

2. Atsauces uz atcelto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu, un tās būtu jālasa saskaņā ar atbilsmju tabulu VIII pielikumā."

Spriedums lietā Komisija/Francija

5 Iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Francija rezolutīvās daļas 1) punktā Tiesa nosprieda:

"Noteiktajā termiņā nepieņemot normatīvus un administratīvus aktus, kas vajadzīgi, lai savās tiesībās transponētu [Direktīvas 2001/18] noteikumus, kas atšķiras vai pārsniedz [Direktīvas 90/220/EEK] noteikumus, Francijas Republika nav izpildījusi Direktīvā 2001/18 paredzētos pienākumus."

Pirmstiesas procedūra

6 Francijas Republika, kurai Komisija 2004. gada 5. novembrī jautāja par pasākumiem, kas ir veikti, lai izpildītu iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Francija, uz šo lūgumu atbildēja ar 2005. gada 4. februāra vēstuli. Tā norādīja, ka, ņemot vērā, ka ĢMO un it īpaši to apzināta izplatīšana vidē Francijā ir aktuāls diskusiju un dažreiz asu demonstrāciju objekts, kā to parāda daudzu kultūru iznīcināšana tīrumos, 2004. gada oktobrī pēc *Assemblée nationale* [Nacionālās asamblejas] priekšsēdētāja priekšlikuma

tika izveidota parlamentārā izmeklēšanas grupa attiecībā uz ĢMO izmēģinājumu un izmantošanas ieguvumiem un zaudējumiem. Tāpat šajā vēstulē tika precizēts, ka valdība bija nolēmusi ļaut šai grupai pabeigt savu darbu, lai veicinātu objektīvu un konstruktīvu diskusiju par likumprojektu, ar kuru tiek transponēta Direktīva 2001/18. Šī darba pabeigšana bija paredzēta 2005. gada aprīlī.

7 2005. gada 21. februārī Francijas iestādes nosūtīja Komisijai 2005. gada 26. janvāra Dekrētu Nr. 2005-51, ar kuru groza 1996. gada 20. septembra Dekrētu Nr. 96-850 par tādu produktu apzinātas izplatīšanas un laišanas tirgū patērētājiem pārbaudi, kuru sastāvā pilnībā vai daļēji ir ģenētiski modificētie organismi (*JORF*, 2005. gada 28. janvāris, 1474. lpp.), kas, kā uzskata šīs iestādes, transponē Direktīvu 2001/18, iekļaujot reaģentus minētā Dekrēta Nr. 96-850 piemērošanas jomā.

8 Uzskatot, ka Francijas Republika nav veikusi pasākumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Francija, Komisija 2005. gada 13. jūlijā saskaņā ar EKL 228. pantu nosūtīja šai dalībvalstij brīdinājuma vēstuli.

9 Tā kā saņemtā atbilde Komisiju neapmierināja, tā 2005. gada 19. decembrī nosūtīja Francijas Republikai argumentētu atzinumu, aicinot to divu mēnešu laikā kopš šā atzinuma paziņošanas brīža veikt pasākumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu minēto spriedumu.

10 2006. gada 20. februārī Francijas iestādes nosūtīja Komisijai likumprojektu par ĢMO, ar kuru bija iecerēts transponēt Direktīvu 2001/18, kā arī pārskatīt zinātniskās ekspertīzes kārtību un izveidot kompensāciju fondu lauksaimniekiem, kuri cietuši no tā, ka to produktos, kuri radīti no "ĢMO nesaturošas kultūras", ir nejauša ĢMO klātbūtne (turpmāk tekstā — "2006. gada likumprojekts"). Turklāt Francijas iestādes paziņoja, ka minētais projekts, kā arī ar to saistītie reglamentējošie noteikumi tiks pieņemti vēlākais 2006. gada beigās.

11 2006. gada 8. maijā Francijas iestādes informēja Komisiju par to, ka *Sénat* [Senāts] 2006. gada 23. martā ir pieņēmis 2006. gada likumprojektu un ka *Assemblée nationale* [Nacionālajai asamblejai] šis projekts tika nodots nākamajā dienā.

12 2007. gada 21. februārī šīs pašas iestādes mutvārdos informēja Komisijas dienestus, ka, ņemot vērā *Assemblée nationale* [Nacionālās asamblejas] aizņemto darba kārtību un tās darba pārtraukšanu, sākot no 2007. gada 25. februāra, izskatās, ka 2006. gada likumprojekts vairs nevarēs tikt pieņemts pašreizējā likumdevēja sasaukuma laikā, kaut arī bija paredzēts ātri pieņemt normatīvos aktus, kuru mērķis būtu bijis nodrošināt Direktīvas 2001/18 transponēšanu.

13 Šādos apstākļos, uzskatot, ka Francijas Republika nav izpildījusi iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Francija, Komisija 2007. gada 28. februārī cēla šo prasību.

14 Šajā pašā dienā Francijas iestādes apstiprināja Komisijai šīs iepriekš minētās sarunas esamību un nosūtīja tai divus dekrēta projektus. Kā norādīja Francijas Republika, šo

projektu un citu pasākumu, kuru mērķis tāpat bija nodrošināt Direktīvas 2001/18 transponēšanu, publicēšana tika atlikta uz 2007. gada aprīli.

Šīs tiesvedības laikā notikusī attīstība

15 Ar 2007. gada 20. marta paziņojumu Francijas iestādes nosūtīja Komisijai dažādus *Journal officiel de la République française* [Francijas Republikas Oficiālajā Vēstnesī] šajā datumā publicētos dokumentus (turpmāk tekstā kopā — "2007. gada marta izpildes pasākumi"), proti:

— 2007. gada 19. marta Dekrētu Nr. 2007-357, ar kuru groza 1993. gada 27. marta Dekrētu Nr. 93-774, kurā noteikts ģenētisko modifikāciju metožu saraksts un ģenētiski modificēto organismu klasificēšanas kritēriji;

— 2007. gada 19. marta Dekrētu Nr. 2007-358 par produktu, kuru sastāvā pilnībā vai daļēji ir ģenētiski modificētie organismi, apzinātu izplatīšanu, kuras mērķis nav šo produktu laišana tirgū;

— 2007. gada 19. marta Dekrētu Nr. 2007-359 par procedūru, ar kuru atļauj laist tirgū produktus, kurus nelieto uzturā un kuru sastāvā pilnībā vai daļēji ir ģenētiski modificētie organismi;

— 2007. gada 15. marta rīkojumu, ar kuru grozīts 1998. gada 2. jūnija rīkojums par tehniskām normām, kurām jāatbilst iekārtām, attiecībā uz kurām jāsaņem atļauja saskaņā ar vides aizsardzības mērķiem klasificēto iekārtu nomenklatūras 2680-2. pozīciju;

— 2007. gada 15. marta rīkojumu, ar kuru grozīts I pielikums 1998. gada 2. jūnija rīkojumā par vispārējām prasībām, kas piemērojamas vides aizsardzības mērķiem klasificētajām iekārtām, kuras jādeklarē saskaņā ar 2680-1. pozīciju — ģenētiski modificētie organismi, un

— 2007. gada 15. marta rīkojumu par tādu ģenētiski modificētu organismu marķēšanu, kuri nodoti lietošanā trešām personām vienīgi pētniecības, attīstības vai izglītības nolūkos.

16 Uzskatot, ka 2007. gada marta izpildes pasākumi nenodrošina pilnīgu iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Francija izpildi un ka joprojām nav pareizi transponēts Direktīvas 2001/18 8. panta 2. punkts, 17. panta 1., 2. un 9. punkts, 19. un 23. pants, Komisija savā replikā koriģēja savā prasībā izvirzītos prasījumus attiecībā uz finansiālajām sankcijām. Šajā sakarā Komisija no šī brīža lūdz Tiesu:

— samazināt tās prasības pieteikumā ieteikto par katru dienu noteikto kavējuma naudas apmēru atbilstoši iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Francija izpildes pakāpei;

— pielāgot tās prasības pieteikumā ieteikto naudas soda apmēru atbilstoši minētajai izpildes pakāpei, bet vienīgi daļā, kas attiecas uz laika posmu no 2007. gada 21. marta līdz dienai, kad:

— šis iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Francija tiks pilnībā izpildīts, ja tas notiek līdz sprieduma šobrīd izskatāmajā lietā pasludināšanai;

— tiks pasludināts spriedums šobrīd izskatāmajā lietā, ja šajā datumā nav pilnībā izpildīts iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Francija.

17 Tiesas sēdē Komisija tomēr norādīja, ka tā uzskata, ka attiecībā uz Direktīvas 2001/18 17. panta transponēšanu Francijā vairs nav jāveic nekādi papildu pasākumi.

18 Francijas Republika, lai arī atzīstot, ka tā nav nodrošinājusi iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Francija izpildi datumā, kad beidzās argumentētajā atzinumā noteiktais termiņš, tomēr uzskata, ka 2007. gada marta izpildes pasākumi kopš to veikšanas brīža ir nodrošinājuši pilnīgu Direktīvas 2001/18 transponēšanu un līdz ar to pilnīgu minētā sprieduma izpildi. Tā līdz ar to uzskata, ka prasījumiem piespriest tai samaksāt kavējuma naudu un naudas sodu ir zudis priekšmets vai, pakārtoti, ka tie nav pamatoti vai katrā ziņā ir pārmērīgi. Tādējādi tā lūdz tos noraidīt.

19 Pēc mutvārdu procesa pabeigšanas Francijas Republika ar 2008. gada 27. jūnija vēstulēm informēja Tiesu un Komisiju par to, ka ir pieņemts 2008. gada 25. jūnija Likums Nr. 2008-595 par ģenētiski modificētiem organismiem (*JORF*, 2008. gada 26. jūnijs, 10218. lpp.; turpmāk tekstā — "2008. gada 25. jūnija likums").

20 Pēc šī likuma izvērtēšanas Komisija ar 2008. gada 30. jūlija vēstuli informēja Tiesu, ka tā uzskata, ka minētais likums, sākot no tā spēkā stāšanās dienas, proti, 2008. gada 27. jūnija, nodrošina pilnīgu Direktīvas 2001/18 transponēšanu un līdz ar to pilnīgu iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Francija izpildi. Šajā pašā vēstulē Komisija turklāt norādīja, ka tās prasījumam piespriest Francijas Republikai samaksāt kavējuma naudu šī iemesla dēļ ir zudis priekšmets.

Par pienākumu neizpildi

21 Lai arī EKL 228. pantā nav precizēts termiņš, kurā jānotiek sprieduma izpildei, no pastāvīgās judikatūras izriet, ka ar Kopienu tiesību tūlītēju un vienveidīgu piemērošanu saistītā interese prasa, lai šī izpilde notiktu tūlītēji un cik vien iespējams īsos termiņos (cita starpā skat. 2003. gada 25. novembra spriedumu lietā C-278/01 Komisija/Spānija, *Recueil*, I-14141. lpp., 27. punkts un tajā minētā judikatūra).

22 Turklāt datums, kas jāņem vērā, novērtējot pienākumu neizpildi, pamatojoties uz EKL 228. pantu, ir saskaņā ar minēto normu izstrādātajā argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigas (cita starpā skat. 2007. gada 18. jūlija spriedumu lietā C-503/04 Komisija/Vācija, Krājums, I-6153. lpp., 19. punkts un tajā minētā judikatūra).

23 Šajā lietā ir acīmredzami, ka datumā, kad beidzās 2005. gada 19. decembra argumentētajā atzinumā noteiktais divu mēnešu termiņš, termiņš, kurā bija jānodrošina iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Francija izpilde, kura izpildei bija jāveic pasākumi Direktīvas 2001/18 transponēšanai, bija ievērojami pārsniegts, jo bija pagājuši gandrīz 19 mēneši kopš šī sprieduma pasludināšanas.

24 Turklāt ir skaidrs, ka šajā pašā termiņa beigšanās dienā Francijas Republika, izņemot Dekrēta Nr. 2005-51 pieņemšanu — kas ir pasākums ar ļoti ierobežotu piemērošanas jomu, ņemot vērā Francijas Republikai noteikto transponēšanas pienākumu, — nebija veikusi pasākumus, lai izpildītu minēto spriedumu.

25 Šādos apstākļos jāatzīst, ka Francijas Republika, kā tā to turklāt pati atzīst, nav izpildījusi EKL 228. panta 1. punktā paredzētos pienākumus.

Par finansiālo sankciju

Par kavējuma naudu

26 Kā tas izriet no šī sprieduma 19. un 20. punkta, Komisija ir norādījusi, ka tā uzskata, ka 2008. gada 25. jūnija likuma spēkā stāšanās nodrošina pilnīgu iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Francija izpildi un ka tās prasījumam piespriest Francijas Republikai samaksāt kavējuma naudu līdz ar to ir zudis priekšmets.

27 Šajā sakarā jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru iespējama tādas kavējuma naudas noteikšana atbilstoši EKL 228. pantam, kuras labojošo raksturu attiecībā uz konkrēto pienākumu neizpildi vairākkārt ir uzsvērusi Tiesa (šajā sakarā cita starpā skat. 2000. gada 4. jūlija spriedumu lietā C-387/97 Komisija/Grieķija, *Recueil*, I-5047. lpp., 90. un 92. punkts), principā ir attaisnojama tikai tad, ja turpinās pienākumu neizpilde, kas ir saistīta ar kāda Tiesas iepriekš pasludināta sprieduma neizpildi (šajā sakarā cita starpā skat. 2006. gada 18. jūlija spriedumu lietā C-119/04 Komisija/Itālija, Krājums, I-6885. lpp., 45. un 46. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Vācija, 40. punkts).

28 Ņemot vērā iepriekš minēto, Tiesa uzskata, ka nav jāpiespriež maksāt kavējuma naudu.

Par naudas sodu

Lietas dalībnieku argumenti

29 Komisija norāda, ka, vēršoties Tiesā saskaņā ar EKL 228. pantu, un atbilstoši Komisijas 2005. gada 13. decembra paziņojuma SEC (2005) 1658 (turpmāk tekstā — "2005. gada paziņojums") 10. punktā minētajam, tā, sākot no šī brīža, vienmēr lūgs piespriest dalībvalstij, kura nav izpildījusi savus pienākumus, samaksāt naudas sodu un saglabās šādu prasījumu, vairs neatsakoties no savas prasības, pat tad, ja tiesvedības laikā tiek izpildīts Tiesas iepriekš pasludinātais spriedums.

30 Komisija uzskata, ka šo jauno pieeju pamato mērķis izvairīties no tā, lai netiktu samazināta Tiesas spriedumu spēka, tiesiskuma principa un tiesiskās drošības principa, kā arī Kopienu tiesību efektivitāte. Tas, ka novēlotas trūkumu novēršanas tiesvedības laikā gadījumā finansiālās sankcijas netiek noteiktas vispār, varētu mudināt dalībvalstis pienācīgi neizpildīt Tiesas spriedumus un vienmēr ieņemt novilcināšanas nostāju, kā to aizvien biežāk parāda prakse.

31 Šajā sakarā Komisija uzsver, ka laikā no 1996. gada decembra līdz 2005. gada oktobrim tā saskaņā ar EKL 228. pantu ir nosūtījusi 296 brīdinājuma vēstules, tostarp 50 attiecībā uz Francijas Republiku, un 125 argumentētos atzinumus, tostarp 25 šai pašai dalībvalstij. Šajā pašā laika posmā Komisija 38 gadījumos ir nolēmusi vērsties Tiesā, pamatojoties uz minēto tiesību normu, un 7 no šiem lēmumiem attiecas uz Francijas Republiku, un tā faktiski ir vērsusies Tiesā 23 gadījumos, no kuriem 6 — attiecībā uz šo minēto dalībvalsti. Tikai sešās šādi uzsāktajās tiesvedībās ir pasludināts Tiesas spriedums, jo visos citos gadījumos novēlota trūkumu novēršana ir notikusi līdz tiesvedības pabeigšanas brīdim. Turklāt stāvoklis arvien pasliktinās, jo Komisija laikā no 2005. gada 1. janvāra līdz 24. oktobrim saskaņā ar EKL 228. pantu ir nosūtījusi 50 brīdinājuma vēstules.

32 Līdz ar to īpašajai izpildes tiesvedībai, kura ir paredzēta EKL 228. panta 2. punktā, kā pārliecināšanas instrumentam ir jābūt pielāgotai gan katras lietas īpašajiem apstākļiem, gan vispārīgākiem apstākļiem, kā, piemēram, iepriekšējā punktā aprakstītajai attīstībai.

33 Pretēji kavējuma naudai, kura īsteno pārliecināšanas funkciju attiecībā uz esošo pienākumu neizpildi un kuras mērķis ir novērst tās turpināšanos pēc tam, kad Tiesa ir pasludinājusi spriedumu saskaņā ar EKL 228. pantu, naudas sods, kas tiek noteikts neatkarīgi no attiecīgās dalībvalsts ieņemtās nostājas attiecībā uz minēto pienākumu neizpildi tad, kad tiek pasludināts šāds spriedums, papildus ir domāts tāpēc, lai sodītu pagātnē veikto rīcību. Naudas sodam ir arī mērķis atturēt un novērst tādu pašu pārkāpumu atkārtošanos. Tā noteikšanas drauds cita starpā var mudināt dalībvalsti pēc

iespējas ātrāk un it īpaši pirms otrreizējas vēršanās Tiesā izpildīt sākotnējo spriedumu, ar kuru konstatēta pienākumu neizpilde.

34 Komisija naudas soda aprēķināšanā ierosina nošķirt divus periodus, proti, pirmkārt, laika posmu no iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Francija pasludināšanas dienas līdz 2007. gada 20. martam, kad tika publicēti 2007. gada marta izpildes pasākumi, un, otrkārt, laiku pēc 2007. gada 20. marta.

35 Pamatojoties uz 2005. gada paziņojumā izklāstīto aprēķināšanas metodi, Komisija ierosina, pirmkārt, piespriest Francijas Republikai samaksāt naudas sodu EUR 43 660 apmērā par katru dienu laikā no 2004. gada 15. jūlija līdz 2007. gada 20. martam.

36 Šī par katru dienu maksājamā summa, kā to paredz minētā aprēķināšanas metode, izriet no pamatlikmes EUR 200 apmērā reizināšanas ar pārkāpuma smaguma koeficientu, kas šajā gadījumā skalā no 1 līdz 20 ir noteikts 10 vienību apmērā, un ar reizinātāju "n", kas ir katras dalībvalsts maksātspējas koeficients un kas attiecībā uz Francijas Republiku ir noteikts 21,83 apmērā. Līdz ar to maksājamā naudas soda apmērs par iepriekš minēto periodu ir EUR 42 743 140 (EUR 43 660 x 979 dienas).

37 Komisija uzskata, ka pārkāpuma smaguma koeficients 10 vienību apmērā šajā gadījumā ir attaisnojams, ņemot vērā, cik acīmredzama ir direktīvas netransponēšana, ņemot vērā šī pārkāpuma ievērojamo ilgumu, tādas pārkāptās tiesību normas nozīmīgumu, kuras mērķis ir aizsargāt cilvēku veselību un vidi, nodrošinot ĢMO brīvu apriti, kā arī ņemot vērā to, ka Francijas Republika atkārtoti neizpilda savus pienākumus ĢMO jomā. Attiecībā uz šo pēdējo minēto faktu Komisija pamatojas uz 2003. gada

20. novembra spriedumu lietā C-296/01 Komisija/Francija (*Recueil*, I-13909. lpp.) un 2003. gada 27. novembra spriedumu lietā C-429/01 Komisija/Francija (*Recueil*, I-14355. lpp.), un, runājot par otro minēto spriedumu, tā norāda, ka tas tika izpildīts pēc vēršanās Tiesā, pamatojoties uz EKL 228. pantu (skat. 2007. gada 7. februāra rīkojumu par lietas C-79/06 Komisija/Francija izslēgšanu no reģistra). Tāpat Komisija norāda, ka Francijas iestādes nav lojāli sadarbojušās un nav vēlējušās izpildīt iepriekš minēto 2004. gada 15. jūlija spriedumu lietā Komisija/Francija.

38 Attiecībā uz vispārējo un privāto interešu aizskārumu, kuru ir radījusi Francijas Republikas pienākumu neizpilde, Komisija it īpaši uzsver tiesisko nenoteiktību, kas radusies uzņēmējiem jautājumā par to tiesībām un pienākumiem. Lauksaimniecības ministrijas izdotajām "vadlīnijām", kas paredzētas personām, kuras varētu lūgt atļauju veikt eksperimentus ar ĢMO, uz kuriem savai aizstāvībai pamatojas Francijas Republika, nav juridiska spēka un tās nenosaka tiesības un pienākumus, kā tas būtu pareizas Direktīvas 2001/18 transponēšanas gadījumā. 2006. gada 4. maija *tribunal administratif de Clermont-Ferrand* [Klermonferānas Administratīvās tiesas] spriedums, ar kuru tika atcelta eksperimentēšanas atļauja, pamatojoties uz to, ka nav juridiska pamata, jo nav transponēta šī direktīva, it īpaši parāda šo tiesisko nenoteiktību.

39 Komisija arī norāda, ka šāda netransponēšana — saistībā ar to, ka ĢMO var izplatīties pārrobežu līmenī, kas nav krimināltiesiski sodāma darbība, — rada iespēju, ka var samazināties biotehnoloģisko pētījumu par ĢMO veikšana, kā arī to tirdzniecība, vai vēl jo vairāk, ka būs starptautiski komercstrīdi saistībā ar to, ka Kopienu tiesiskais regulējums, kurš ir piemērojams attiecībā uz ĢMO, kas ievesti no trešām valstīm, nebalstās uz saskaņotām attiecīgajām Kopienu iekšējām tiesību normām, kas pamato šo Kopienu tiesisko regulējumu.

40 Otrkārt, runājot par laika posmu pēc 2007. gada 20. marta, Komisija uzskata, ka 2007. gada marta pasākumi nav nodrošinājuši pilnīgu iepriekš minētā 2004. gada 15. jūlija sprieduma lietā Komisija/Francija izpildi, jo, pēc Komisijas domām, Direktīvas 2001/18 8. panta 2. punkts, 19. un 23. pants šajā laikā nebija pareizi

transponēti, tāpēc par šo laika posmu ir jāpiespriež par katru dienu samaksāt noteiktu naudas sodu, kas ir samērīgs ar esošās pienākumu neizpildes smagumu.

41 Komisija ierosina, ka naudas sods, kas nosakāms par katru dienu un kas Francijas Republikai ir jāsamaksā par laiku, sākot no 2007. gada 21. marta, ir aprēķināms, reizinot pārkāpuma smaguma koeficientu, kas ir jānosaka Tiesai, bet kuram ir jābūt samērīgam ar nenovērsto pārkāpumu, ar šī sprieduma 36. punktā minēto pamatlikmi EUR 200 apmērā un reizinātāju "n". Turklāt šo par katru dienu nosakāmo summu ir jāpiespriež maksāt līdz dienai, kurā tika pilnībā izpildīts iepriekš minētais 2004. gada 15. jūlija spriedums lietā Komisija/Francija.

42 Komisija uzskata, ka tās ieteiktā aprēķināšanas metode Tiesas nolēmuma pieņemšanas brīdī ļauj noteikt kopējo naudas soda apmēru, kas ir samērīgs ar pārkāpuma smagumu, ņemot vērā iespējamo attiecīgās dalībvalsts novēloto labo gribu.

43 Komisija visbeidzot norāda, ka tas, ka naudas sods 20 miljonu euro apmērā tika noteikts 2005. gada 12. jūlija spriedumā lietā C-304/02 Komisija/Francija (Krājums, I-6263. lpp.), nebūtu izmantojams par atsauci citās lietās, jo šai summa bija simbolisks raksturs, kura pamatā bija minētajai lietai raksturīgi īpaši procesuālie apstākļi.

44 Francijas Republika galvenokārt uzskata, ka iepriekš minētais 2004. gada 15. jūlija spriedums lietā Komisija/Francija pēc 2007. gada marta izpildes pasākumu veikšanas ir ticis pilnībā izpildīts un ka Komisijas prasījumam noteikt naudas sodu līdz ar to ir zudis priekšmets.

45 Šī naudas soda vienīgais uzdevums esot mudināt dalībvalsti izpildīt Tiesas spriedumu, ar kuru attiecībā uz to konstatēta pienākumu neizpilde, un tādējādi nodrošināt Kopienu tiesību efektīvu piemērošanu, nevis novērst iespējamu turpmāku pārkāpumu izdarīšanu. Spriedumi, kurus Tiesa, pamatojoties uz EKL 228. pantu, ir pasludinājusi līdz šim brīdim, turklāt apstiprinot, ka tad, ja tiek izbeigta pienākumu neizpilde, nav vairs jāpiespriež samaksāt šādu naudas sodu.

46 Pakārtoti Francijas Republika uzskata, ka naudas sodu nevar noteikt, pamatojoties uz vispārīgiem apsvērumiem, bet tā noteikšanas pamatā ir jābūt katrā lietā esošiem ļoti īpašiem apstākļiem, piemēram, tādiem, uz kādiem Tiesa ir norādījusi iepriekš minētajā 2005. gada 12. jūlija spriedumā lietā Komisija/Francija, kur runa bija par īpaši ilgu laiku, kurā turpinājās Tiesas sprieduma neizpilde, un par šīs pienākumu neizpildes īpaši smagām sekām.

47 Taču šādu apstākļu šajā lietā nav. Pirmkārt, laiks, kas ir pagājis kopš iepriekš minētā 2004. gada 15. jūlija sprieduma lietā Komisija/Francija pasludināšanas, šajā lietā ir daudz īsāks un minētais spriedums turklāt tika izpildīts samērā ātri pēc vēršanās Tiesā. Otrkārt, pienākumu neizpilde attiecās tikai uz daļu no Direktīvas 2001/18 noteikumiem, proti, uz tiem, kuri atšķīrās vai pārsniedza Direktīvas 90/220 noteikumus, un turklāt šai pienākumu neizpildei praksē bija tikai ļoti maza ietekme. Tāpat šī lieta līdzinās visām citām lietām, kurās Tiesa neuzskatīja par lietderīgu piespriest samaksāt naudas sodu.

48 Vēl pakārtotāk Francijas Republika uzskata, ka ierosinātais naudas soda apmērs katrā ziņā ir pārmērīgs. Pirmkārt, tas ir pārmērīgs salīdzinājumā ar 20 miljoniem euro, kas bija noteikti ar iepriekš minēto 2005. gada 12. jūlija spriedumu lietā Komisija/Francija.

49 Otrkārt, izmantotā aprēķināšanas metode izkropļo to, ka sankcijai jāsastāv no noteikta apmēra summas, jo ieteiktā par katru dienu maksājamā summa drīzāk ir uzskatāma par retroaktīvu kavējuma naudu.

50 Visbeidzot, ieteiktais pārkāpuma smaguma koeficients esot pārāk augsts.

51 Pirmkārt, Direktīvas 2001/18 netransponēšanai ir bijusi ļoti maza praktiska ietekme. No vienas puses, uz visbiežāk izmantotajiem ĢMO tiek attiecināts cits tiesiskais regulējums, kā, piemēram, Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 22. septembra Regula (EK) Nr. 1829/2003 par ģenētiski modificētu pārtiku un barību (OV L 268, 1. lpp.), savukārt lūgumi izsniegt atļaujas, pamatojoties uz Direktīvu 2001/18, joprojām ir ārkārtīgi nedaudzi. No otras puses, ir izveidota procedūra, ar kuru tiek atļauti eksperimenti, kuri saistīti ar ģenētiski modificētiem augstāk attīstītiem augiem, un kuras pamatā ir divas Lauksaimniecības ministrijas izdotas vadlīnijas, un atļaujas, kuras izsniegtas šajā procedūrā, faktiski ir ļāvušas sasniegt Direktīvas 2001/18 mērķus saistībā ar lūgumiem izsniegt atļaujas, informācijas sniegšanu un apspriešanos ar sabiedrību, kā arī saistībā ar mikroorganismu izplatību, cita starpā pārrobežu līmenī. Par to liecinot gan šo vadlīniju saturs, gan individuālais lēmums par atļaujas izsniegšanu, kuru iesniegusi Francijas Republika, gan arī dažādi *Conseil d'État* [Valsts Padomes] pasludinātie spriedumi.

52 Otrkārt, Francija laikā no 2003. līdz 2006. gadam ieņēma otro vietu starp dalībvalstīm gan lūgumu izsniegt atļaujas ĢMO izplatībai eksperimentu nolūkos daudzuma ziņā, gan saistībā ar ĢMO ražošanu komercnolūkos, no kā izriet, ka nedz ĢMO tirdzniecība, nedz biotehnoloģiskā pētniecība necieta no tā, ka nebija transponēta Direktīva 2001/18.

53 Treškārt, jautājums par minētās direktīvas transponēšanu nekad neesot bijis uzdots starptautiskajās tirdzniecības sarunās.

54 Ceturtkārt, Francijas Republika esot sadarbojusies un nav apzināti atturējusies izpildīt iepriekš minēto 2004. gada 15. jūlija spriedumu lietā Komisija/Francija, jo norādītie kavējumi, kā tas jau tika minēts pirmstiesas stadijā, cita starpā esot saistīti ar vēlēšanos novērst sabiedrībā radušās bažas, kuras radīja ĢMO kultūras, un veicināt to, lai sabiedrība akceptē šīs kultūras, īstenojot vēl pretenciozākas reformas nekā tās, kuras prasīja vienīgi Direktīvas 2001/18 noteikumu transponēšanu.

55 Piektkārt un visbeidzot, Komisija nevar pamatoties uz apstākļiem, kuri ir bijuši pamatā citām pienākumu neizpildes procedūrām, kuras tagad ir pabeigtas.

Tiesas vērtējums

56 Lai arī kavējuma nauda, kurai būtībā ir labojošs raksturs attiecībā uz esošu pienākumu neizpildi, ir jāmaksā, kā tas izriet no šī sprieduma 27. punkta, tikai tad, ja turpinās tāda

sprieduma neizpilde, ar kuru šī pienākumu neizpilde tika konstatēta, tomēr netiek prasīts, lai tas tāpat būtu attiecībā uz naudas soda piespriešanu.

57 No Tiesas judikatūras izriet, ka EKL 228. panta 2. punktā paredzētās procedūras mērķis ir mudināt pienākumus neizpildošo dalībvalsti izpildīt spriedumu par pienākumu neizpildi un līdz ar to nodrošināt efektīvu Kopienu tiesību piemērošanu un ka abi šajā tiesību normā paredzētie pasākumi — naudas sods un kavējuma nauda — ir paredzēti šim mērķim (iepriekš minētais 2005. gada 12. jūlija spriedums lietā Komisija/Francija, 80. punkts).

58 Ja kavējuma nauda šķiet īpaši piemērota, lai mudinātu dalībvalsti, cik ātri vien iespējams, izpildīt pienākumus, kuru neizpilde var turpināties, ja šāds pasākums netiek piemērots, tad naudas soda piespriešana vairāk pamatojas uz tādu seku izvērtējumu, kuras attiecīgās dalībvalsts pienākumu neizpildes gadījumā tiek nodarītas privātajām un sabiedrības interesēm, it īpaši, ja pienākumu neizpilde kopš sprieduma, kurā tā tika konstatēta, ir turpinājusies ilgu laiku pēc tam (iepriekš minētais 2005. gada 12. jūlija spriedums lietā Komisija/Francija, 81. punkts).

59 Katrā lietā Tiesai, ņemot vērā tajā izskatāmās lietas apstākļus, kā arī tāsprāt vajadzīgo pārliecināšanas un atturēšanas līmeni, ir jānosaka finansiālās sankcijas, kuras ir piemērotas, lai nodrošinātu pēc iespējas ātrāku tāda sprieduma izpildi, ar kuru iepriekš konstatēta pienākumu neizpilde, un lai novērstu tādu pašu Kopienu tiesību pārkāpumu atkārtošanos (skat. iepriekš minēto 2005. gada 12. jūlija spriedumu lietā Komisija/Francija, 97. punkts).

60 Šajā sakarā Francijas Republikas minētais fakts, ka līdz šim brīdim Tiesa nav piespriedusi samaksāt naudas sodu gadījumos, kad sākotnējā sprieduma pilnīga izpilde tika nodrošināta pirms procedūras, kura uzsākta, pamatojoties uz EKL

228. pantu, pabeigšanas, nevar būt šķērslis tam, ka kādā citā lietā tiek nolemts piespriest samaksāt naudas sodu, ja tas šķiet vajadzīgs, ņemot vērā konkrētās lietas apstākļus un vajadzīgo pārliecināšanas un atturēšanas līmeni.

61 Attiecībā uz 2005. gada paziņojumā ietvertajiem priekšlikumiem par naudas sodu noteikšanu, uz kuriem Komisija ir pamatojusies šajā lietā, jāatgādina, ka, pat ja šādas Komisijas ziņojumā publicētas vadlīnijas var nodrošināt Komisijas rīcības pārskatāmību, iepriekšēju paredzamību un tiesisko drošību, tomēr šādi noteikumi Tiesai nav saistoši, kad tā īsteno pilnvaras, kuras tai ir piešķirtas ar EKL 228. panta 2. punktu (cita starpā skat. iepriekš minēto 2005. gada 12. jūlija spriedumu lietā Komisija/Francija, 85. punkts un tajā minētā judikatūra).

62 Iespējamajai naudas soda noteikšanai katrā lietā ir jāņem vērā visi atbilstošie apstākļi gan saistībā ar konstatētās pienākumu neizpildes īpatnībām, gan attiecīgo tādas dalībvalsts nostāju, uz kuru attiecas procedūra, kas uzsākta, pamatojoties uz EKL 228. pantu.

63 Šajā sakarā jāatgādina, ka no EKL 228. panta teksta, kā arī no tā iepriekš minētā mērķa neizriet, ka piespriešanai maksāt naudas sodu ir jābūt automātiskai, kā to ierosina Komisija savā 2005. gada paziņojumā. Šī minētā tiesību norma, kurā noteikts, ka Tiesa "var" piespriest pienākumus neizpildošai dalībvalstij samaksāt kavējuma naudu vai naudas sodu, piešķir Tiesai plašu rīcības brīvību, izlemjot, vai ir uzliekamas šādas sankcijas.

64 Gadījumā, ja Tiesa nolemj piespriest kavējuma naudu vai naudas sodu, tai, īstenojot savu rīcības brīvību, šī sankcija ir jānosaka tādējādi, lai tā, pirmkārt, būtu pielāgota apstākļiem un, otrkārt, būtu samērīga ar konstatēto pienākumu neizpildi, kā arī attiecīgās dalībvalsts maksātspēju (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/

Spānija, 41. punkts un tajā minētā judikatūra). Attiecībā it īpaši uz naudas soda piespriešanu šajā sakarā atbilstošo kritēriju skaitā cita starpā figurē tādi apstākļi kā pienākumu neizpildes turpināšanās ilgums kopš sprieduma, ar kuru šī pienākumu neizpilde konstatēta, kā arī iesaistītās sabiedrības un privātās intereses (skat. iepriekš minēto 2005. gada 12. jūlija spriedumu lietā Komisija/Francija, 114. punkts).

65 Šajā lietā Tiesa uzskata, ka, lai pieņemtu lēmumu par Komisijas izvirzīto prasījumu piespriest samaksāt naudas sodu, jāņem vērā šādi turpmāk minētie apstākļi.

66 Pirmkārt un saistībā ar Francijas Republikas ieņemto nostāju attiecībā uz tās no Kopienu tiesībām izrietošajiem pienākumiem īpašajā ĢMO jomā, kā to ir atgādinājusi Komisija, attiecībā uz minēto dalībvalsti jau ir pasludināti vairāki spriedumi, pamatojoties uz EKL 226. pantu, ar kuriem attiecībā uz to konstatēta pienākumu neizpilde sakarā ar to, ka tā nav pareizi transponējusi minētajā jomā pieņemtās direktīvas.

67 Papildus konstatējumam par Direktīvas 2001/18 netransponēšanu iepriekš minētajā 2004. gada 15. jūlija spriedumā lietā Komisija/Francija, kura neizpilde ir šīs tiesvedības pamatā, tas, ka Francijas Republika nebija izpildījusi pienākumus, tika konstatēts arī iepriekš minētajā 2003. gada 20. novembra spriedumā lietā Komisija/Francija un iepriekš minētajā 2003. gada 27. novembra spriedumā lietā Komisija/Francija saistībā ar to, ka nepilnīgi tika transponētas attiecīgi Direktīva 90/220, kā arī Padomes 1990. gada 23. aprīļa Direktīva 90/219/EEK par ģenētiski modificētu mikroorganismu ierobežotu izmantošanu (OV L 117, 1. lpp.).

68 Turklāt no iepriekš minētā 2007. gada 7. februāra rīkojuma par lietas Komisija/Francija izslēgšanu no reģistra izriet, ka tikai pēc tam, kad Komisija bija cēlusi prasību konstatēt

minētā 2003. gada 27. novembra sprieduma neizpildi, Francijas Republika veica pasākumus, lai izpildītu savus pienākumus, un pēc kuru veikšanas Komisija atsauca savu prasību.

69 Kā norādījusi Komisija, šāda dalībvalsts izdarīto pārkāpumu atkārtošanās īpašā Kopienas darbības jomā var norādīt uz to, ka tādu pašu Kopienu tiesību pārkāpumu atkārtošanās nākotnē efektīva novēršana var prasīt tāda atturoša pasākuma veikšanu kā piespriešana samaksāt naudas sodu.

70 Otrkārt, attiecībā uz pienākumu neizpildes turpināšanās ilgumu kopš iepriekš minētā 2004. gada 15. jūlija sprieduma lietā Komisija/Francija pasludināšanas jāatzīst, ka nekas šajā lietā nepamato konstatēto ievērojamo kavēšanos pēc minētā sprieduma pasludināšanas, lai pienācīgi transponētu Direktīvu 2001/18, kas būtībā prasīja vienīgi pieņemt valsts tiesību normas.

71 Šajā sakarā jānorāda, ka, lai arī Francijas Republika neapstrīd, ka tā nav izpildījusi pienākumu izpildīt minēto spriedumu datumā, kad beidzās argumentētajā atzinumā noteiktais termiņš, 2007. gada marta pasākumi, kuri bija pirmie veiktie pasākumi, lai nodrošinātu šādu izpildi, tika veikti tikai vairāk nekā gadu pēc minētās termiņa beigšanās dienas.

72 Attiecībā uz apstākli, uz kuru norāda Tiesai iesniegtie lietas materiāli, par to, ka ĢMO saturošie tīrumi izraisīja un turpina izraisīt asas demonstrācijas Francijā, kas tostarp ietver augu iznīcināšanu, un attiecībā uz to, ka kavēšanās izpildīt iepriekš minēto 2004. gada 15. jūlija spriedumu lietā Komisija/Francija ir izskaidrojama ar rūpēm izcelt parlamentāro darbu un veikt pretenciozāku reformu, nekā to prasa Direktīva 2001/18, vispirms jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru dalībvalsts, lai pamatotu

Kopienu tiesībās paredzētu saistību neievērošanu, nevar aizbildināties ar iekšējās tiesību sistēmas normām, praksi vai situāciju (cita starpā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Itālija, 25. punkts). It īpaši un pat pieņemot, ka Francijas Republikas minēto problēmu cēlonis daļēji ir saistīts ar Kopienu tiesību noteikumu īstenošanu, dalībvalsts, lai pamatotu Kopienu tiesībās paredzētu saistību un termiņu neievērošanu, nevar pamatoties uz piemērošanas grūtībām, kuras radušās Kopienu akta izpildes laikā, tostarp, ja šīs grūtības ir saistītas ar sabiedrības pretošanos (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Grieķija, 69. un 70. punkts).

73 Treškārt, runājot par pienākumu neizpildes nopietnību it īpaši saistībā ar tās ietekmi uz iesaistītajām sabiedrības un privātajām interesēm, jānorāda, kā tas izriet no Direktīvas 2001/18 1. panta, ka šīs direktīvas mērķis ir tuvināt dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus ĢMO laišanas tirgū un to apzinātas izplatības vidē jomā, kā arī aizsargāt cilvēku veselību un vidi.

74 Kā tas izriet no minētā 1. panta un šīs direktīvas preambulas sestā un astotā apsvēruma, ar šo direktīvu izveidotās kārtības pamatā turklāt ir piesardzības princips un preventīvās darbības princips, par kuriem ir jāatgādina, ka tie ir vides aizsardzības pamatprincipi, kuri cita starpā ir minēti EKL 174. panta 2. punktā.

75 Kā tas šajā sakarā ir atgādināts Direktīvas 2001/18 preambulas ceturtajā un piektajā apsvērumā, dzīvi organismi, ko lielos vai mazos daudzumos izplata vidē eksperimentālos vai komerciālos nolūkos, vidē var vairoties un nokļūt ārpus dalībvalsts robežām, un skart citas dalībvalstis. Šādas izplatīšanas sekas vidē var būt neatgriezeniskas. Cilvēku veselības un vides aizsardzība liek pievērst pienācīgu uzmanību to risku kontrolei, ko rada ĢMO apzināta izplatīšana vidē.

76 Pamatojoties uz Direktīvā 2001/18 paredzēto valsts tiesību aktu tuvināšanu, šīs direktīvas, kura tika pieņemta, pamatojoties uz EKL 95. pantu, mērķis ir arī atvieglot ĢMO kā produktu vai produktu sastāvdaļu brīvu apriti.

77 Tomēr, kā Tiesa jau ir norādījusi, ja kāda Tiesas sprieduma neizpilde var nodarīt kaitējumu videi un apdraudēt cilvēku veselību, kuru aizsardzība ir viens no Kopienu politikas mērķiem vides jomā, kā tas izriet no EKL 174. panta, šāda pienākumu neizpilde ir īpaši nopietna (šajā sakarā skat. iepriekš minētos spriedumus lietā Komisija/Grieķija, 94. punkts, un lietā Komisija/Spānija, 57. punkts).

78 Tāpat tas principā ir tad, ja turpina tikt kavēta preču brīva aprite, pārkāpjot Kopienu tiesības, neatkarīgi no Tiesas sprieduma, ar kuru konstatēta pienākumu neizpilde šajā sakarā.

79 Šajā lietā, lai arī Direktīvas 2001/18 noteikumiem bija jābūt transponētiem vēlākais 2002. gada 17. oktobrī, iepriekš tika norādīts, ka, lai arī bija pasludināts iepriekš minētais 2004. gada 15. jūlija spriedums lietā Komisija/Francija, Francijas Republika dienā, kurā Tiesā tika uzsākta šī tiesvedība, vēl joprojām nebija veikusi nevienu pasākumu, lai nodrošinātu minētā sprieduma izpildi un garantētu, ka pilnībā ir sasniegti Kopienu likumdevēja noteiktie būtiskie mērķi.

80 Visi iepriekš minētie apsvērumi ir pietiekami, lai šajā lietā pamatotu naudas soda piespriešanu.

81 Lai noteiktu minētā naudas soda apmēru, Tiesa papildus šī sprieduma 66.–79. punktā minētajiem apsvērumiem uzskata par lietderīgu ņemt vērā arī šādus turpmāk izklāstītos apstākļus.

82 Pirmkārt un kā tas cita starpā izriet no Direktīvas 2001/18 preambulas pirmā un trešā apsvēruma, šī direktīva aizstāja Direktīvu 90/220, kurai bija līdzīgs mērķis, iekļaujot tajā dažādus uzlabojumus un to pārveidojot. Tieši tāpēc Tiesa savā iepriekš minētajā 2004. gada 15. jūlija spriedumā lietā Komisija/Francija konstatēja, ka Francijas Republika nav izpildījusi pienākumus, netransponējot Direktīvu 2001/18, tikai tiktāl, ciktāl šajā direktīvā dalībvalstīm paredzētie pienākumi atšķiras vai pārsniedz no Direktīvas 90/220 izrietošos noteikumus.

83 Savā šajā lietā iesniegtajā prasības pieteikumā Komisija, pamatojoties uz minētā sprieduma lietā Komisija/Francija 5. punktu, šajā sakarā turklāt ir uzsvērusi, ka Direktīvas 2001/18 1., 2., 4. panta, 6. panta 1., 3. un 5. punkta, 8. panta 1. punkta, 10.–12. panta, 15. panta 1. un 3. punkta, 21., 22., 24., 25., 27.–34. un 36.–38. panta noteikumi, skatot tos atsevišķi, neprasīja, lai tiktu veikti minētā sprieduma izpildes pasākumi.

84 Cita starpā no iepriekš minētā izriet, ka tas, ka līdz brīdim, kad tika veikti 2007. gada marta izpildes pasākumi, Francijas Republika nebija veikusi nevienu nozīmīgu pasākumu, lai transponētu Direktīvu 2001/18, nav tik nopietni, skatoties atsevišķi no vides aizsardzības, cilvēku veselības aizsardzības, preču brīvas aprites un iesaistīto sabiedrības un privāto interešu aspekta, cik nopietna ir situācija, kurā Kopienu tiesiskais regulējums, kura mērķi ir tikpat svarīgi kā minētās direktīvas mērķi, nav ieviests attiecīgās dalībvalsts tiesību sistēmā, lai arī ir Tiesas spriedums, ar kuru konstatēta attiecīgās dalībvalsts pienākumu neizpilde.

85 Otrkārt, zināmā mērā var tikt ņemts vērā tas, ka 2007. gada marta izpildes pasākumi, lai arī tie bija novēloti, nodrošināja pilnīgu Direktīvas 2001/18 nozīmīgākās daļas transponēšanu, jo tikai trīs šīs direktīvas noteikumi, kā uzskatīja Komisija, nebija pilnībā transponēti līdz 2008. gada 27. jūnijam.

86 Treškārt, Tiesa — tāpat kā ģenerāladvokāts savu secinājumu 82. punktā — uzskata, ka šī sprieduma 72. punktā minētie apstākļi un pirmstiesas procedūras norise, kā tas cita starpā izriet no šī sprieduma 6.–13. punkta, neļauj secināt, ka minētās valsts iestādes papildus tam, ka tās nebija izpildījušas iepriekš minēto 2004. gada 15. jūlija spriedumu lietā Komisija/Francija, kas tika konstatēts šajā spriedumā, arī nebija izpildījušas pienākumu lojāli sadarboties, kā to uzskata Komisija, laika posmā, kas noslēdzās ar minētā sprieduma izpildi, kā arī bija ieņēmušas apzināti novilcinošu pozīciju, lai tikai izvairītos no ātras šajā sakarā esošo to pienākumu izpildes.

87 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, 10 miljonu euro apmērā noteiktā naudas soda, kas Francijas Republikai ir jāsamaksā, pamatā ir atbilstošs lietas apstākļu novērtējums.

88 Tādējādi Francijas Republikai jāsamaksā Komisijai naudas sods 10 miljonu euro apmērā, naudas līdzekļus ieskaitot kontā "Eiropas Kopienas pašu resursi".

Par tiesāšanās izdevumiem

89 Saskaņā ar Reglamenta 69. panta 2. punktu lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Francijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā ir atzīta pienākumu neizpilde, jāpiespriež Francijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

90 Čehijas Republika, kas iestājās lietā Francijas Republikas iesniegto prasījumu atbalstam, sedz savus tiesāšanās izdevumus pati atbilstoši Reglamenta 69. panta 4. punkta pirmajai daļai.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) līdz argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigām neveicot visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu 2004. gada 15. jūlija spriedumu lietā C-419/03 Komisija/Francija par tādu Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 12. marta Direktīvas 2001/18/EK par ģenētiski modificētu organismu apzinātu izplatīšanu vidē un Padomes Direktīvas 90/220/EEK atcelšanu noteikumu netransponēšanu valsts tiesībās, kuri atšķiras vai pārsniedz Padomes 1990. gada 23. aprīļa Direktīvas 90/220/EEK par ģenētiski modificētu organismu apzinātu izplatīšanu vidē noteikumus, Francijas Republika nav izpildījusi EKL 228. panta 1. punktā paredzētos pienākumus;

2) Francijas Republika samaksā Eiropas Kopienu Komisijai naudas sodu 10 miljonu euro apmērā, naudas līdzekļus ieskaitot kontā "Eiropas Kopienas pašu resursi";

3) Francijas Republika atlīdzina tiesāšanās izdevumus;

4) Čehijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

[Paraksti]